Nilufar guli metodi

Metodning maqsadi: O‘quvchilarning mavzu bo‘yicha mavjud bilimlarini faollashtirish, asosiy tushunchani tarkibiy qismlarga ajratish, ular o‘rtasidagi bog‘liqlikni aniqlash hamda mustaqil va ijodiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish.

O‘qituvchi uchun o‘tkazish tartibi

1. Dars mavzusini aniqlash. Dars mazmunidan kelib chiqib, o‘quvchilar tomonidan tahlil qilinishi lozim bo‘lgan asosiy tushuncha yoki muammoni belgilang.

2. Markaziy katakka asosiy tushunchani yozish. Doska yoki tarqatma materialning markaziga darsning asosiy tushunchasini yozing. Bu tushuncha “Nilufar guli”ning markazini tashkil etadi.

3. O‘quvchilarga muammoli savol berish. Markaziy tushuncha bilan bog‘liq savol orqali o‘quvchilarni fikrlashga yo‘naltiring. Masalan:*“Ushbu tushunchani qanday tarkibiy qismlarga ajratish mumkin?”* yoki *“Ushbu jarayonning asosiy elementlari nimalardan iborat?”*

4. Asosiy yo‘nalishlarni aniqlash. O‘quvchilarning javoblarini tinglang va asosiy tushuncha bilan bog‘liq **8 ta muhim yo‘nalish yoki g‘oya**ni aniqlab, markaz atrofidagi kataklarga joylashtiring.

5. Har bir yo‘nalishni alohida tahlil qildirish. O‘quvchilarni kichik guruhlarga ajrating. Har bir guruhga markaz atrofidagi bitta yo‘nalishni topshiring. Guruhlarga ushbu yo‘nalish bilan bog‘liq yangi tushunchalar, misollar, usullar yoki yechimlarni aniqlash vazifasini bering.

6. Guruhlar ishini tashkil etish. Guruhlarga 5–7 daqiqa vaqt ajrating. O‘quvchilar o‘z yo‘nalishlari bo‘yicha fikrlarni muhokama qilib, ularni sxemadagi tegishli kataklarga joylashtirsin.

7. Natijalarni taqdim ettirish. Har bir guruh o‘z ishini navbat bilan taqdim etsin. Taqdimot davomida boshqa o‘quvchilarga qo‘shimcha fikr bildirish imkoniyatini bering.

8. Sxemani umumlashtirish. Guruhlar tomonidan bildirilgan fikrlarni doskadagi yagona “Nilufar guli” sxemasiga birlashtiring. Takrorlangan yoki mavzuga bevosita aloqasi bo‘lmagan fikrlarni aniqlashtiring.

9. Tahlil qildirish. O‘quvchilarga quyidagi savollarni bering:

- Qaysi g‘oyalar asosiy tushuncha bilan bevosita bog‘liq?
- Qaysi g‘oyalar bir-birini to‘ldiradi?
- Qaysi yangi fikrlar paydo bo‘ldi?
- Olingan bilimlardan amaliy faoliyatda qanday foydalanish mumkin?

10. Xulosa chiqarish. O‘quvchilarning javoblarini umumlashtirib, mavzuning asosiy mazmunini xulosalang. Zarur hollarda noto‘g‘ri yoki to‘liq shakllanmagan fikrlarni izohlang.

O‘qituvchiga metodik tavsiya

“Nilufar guli” metodidan foydalanishda o‘qituvchi **tayyor javoblarni bermasligi**, balki o‘quvchilarni savollar va muammoli vaziyatlar orqali mustaqil fikrlashga yo‘naltirishi lozim. Metodning samaradorligini oshirish uchun topshiriqlarni dars mavzusiga mos ravishda aniq va qisqa shaklda bering.

Metoddan **yangi mavzuni o‘zlashtirish, o‘tilgan mavzuni mustahkamlash, muammoni tahlil qilish yoki dars yakunida umumlashtirish** bosqichlarida foydalanish mumkin.

Kutiladigan natija: Dars yakunida o‘quvchilar asosiy tushunchani mustaqil ravishda tarkibiy qismlarga ajrata olishi, ular o‘rtasidagi bog‘liqlikni tushuntirishi va mavzu bo‘yicha yangi g‘oyalarni taklif qila olishi kutiladi.

Chizmani tuzish qoidasi.

Bitta katta aylananing to‘rt tomonida to‘rtta to‘rtburchakning har birini to‘rtadan kichik to‘rtburchakchalarga bo‘lib chiqiladi.

Markazdagi aylanaga “asosiy tushucha” yoziladi. Uning atrofidagi to‘rtta katta to‘rtburchakka mavzuni yoritishda asos bo‘ladigan mavzular va aloqador vositalar keltiriladi.

Katta to‘rtburchakning atrofidagi o‘n oltita to’rtburchakchalar markaziy mavzuga aloqador mavzular va vositalar bilan to‘ldiriladi.

